

Kommentar til høringsutkast vedr leveringsplikt for torsketrålere.

Av Pål Krüger

Oppsummering:

- *Landanleggenes svake økonomiske utvikling, sammenliknet med trålerdriften i samme konsern, skyldes blant annet forfordeling av industrianleggene, knyttet til internprising i samme konsern. Det forhold at flere industrianlegg er organisert som rene kostnadssteder på virksomhet og produkt, interne leieavtaler osv, "skjuler" inntekspotensialet for de spesifikke anleggene. Det er derfor bare konsernresultatet som gir mening.*
- *Fiskerikonseptet må gjeninnføres med rettlinjert eierskap industri –og trålselskap, en forutsetning for å etablere en helhetlig konsernfilosofi- Vertikalt integrert og markedsmessig profilert "Fra bunn til munn".*
- *Synliggjøre/kvantifisere aktivitetsplikten for industrianleggene med leveringsforpliktelse/aktivitetsplikt.*
- *Selvregulerende tiltak vil alltid fungere best, som en konsekvens av at økonomisk motivasjon er sammenfallende med overordnet intensjon. Kjøp av råstoff fra kystflåten, dirigering av egen trålflåte, internprising av råstoff og råstoffkvalitet blir et konsernansvar. Stimulering for økt leveranse av ferskt råstoff fra trålerne kan gjøres ved å innføre differensiert kvotefaktor mellom ferskt – og ombordfrosset råstoff.*
- *Landstrukturen opprettholdes ved at aktivitetsplikt på hvert enkelt anlegg avstemmes mot historiske tall og kvote-andel opprinnelig tilknyttet anlegget.*
- *Strukturering av trålflåten burde kunne fortsette, som et tiltak for å bedre konkurransekraften for industri/trålkonsern.*

Innledning:

Trålflåten tilknyttet med eierskap fra industrianlegg på land, har vært en viktig premisse for å kunne tilby helårlige arbeidsplasser på land og ikke minst kunne tilby markedet produkter året rundt.

Debatten knyttet til leveringsplikten og aktivitetsplikten på landsiden har sitt opphav i at enkelte aktørene, som eier trålere, med dispensasjon fra deltakerloven, og med leveringsplikt, ønsker å minimalisere den praktiske konsekvensen med leveringsplikten, og helst skille eiermessig og driftsmessig industrianleggene på land fra tråleraktiviteten. Formålet er å redusere, eller helst fjerne, de forretningsmessige bindinger mellom sjø og land.

Begrepene tilbuds-, leverings-, kjøps- og produksjonsplikt er utfordret, og har vist seg lite egnet til å regulere/kontrollere leverings- og aktivitetsplikten. Når ikke en gang underlaget/statistikken, utarbeidet av rederiene, over levert fangst i regionene og til de spesifikke anleggene er korrekt, men allikevel brukes av aktørene som "bevis" for at

leveringsplikten opprettholdes, viser det med all tydelighet at andre og "selvregulerende" mekanismer bør innføres.

Forskriftens opprinnelige intensjon og §-er hadde ikke andre svakheter enn at det lå innbakt en viss fleksibilitet for aktørene, innenfor rammen av Forskriftens formål;

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre anlegg som bearbeider fisk stabil råstofftilførsel fra torsketråflåten

Noen aktører ønsket mer, og drar strikken lengre enn langt i å "misforstå", og egen-tolke ordlyden.

Tre egendefinerte regler ble satt i system:

- Tilbudsplikten på råstoff ble opprettholdt ved å tilby og avslå i samme hånd
- Leveringsforpliktelsene fra trålerne ble opprettholdt ved kreativ skriving av sluttседler/leveringssедler. Ingen samstemmighet mellom levert råstoff til produksjon og statistikk for levert fangst til anleggene.
- Leveringsforpliktelsen, antall tonn/år avregnes mot kjøp fra kystflåten.

I innledningen til høringsutkastet blir det redegjort for at det fortsatt er svak lønnsomhet i industriledet, og at stadig færre produksjonsanlegg ikke har bedret økonomien på de gjenværende. Det mest alvorlige er at produksjonskapasiteten i denne delen av næringen er redusert signifikant gjennom hele 2000-tallet. Samtidig har det vært en betydelig kvoteøkning (TAC) siden 2005 og frem til i dag. All fisk omsettes, mens filetfabrikkenes andel av råstoffet er kraftig redusert i tonn som %-andel.

Lav lønnsomhet for industrianleggene, er i all hovedsak konsekvens av strategiske beslutninger hos eierne.

Oppsummering:

Landanleggenes svake økonomiske utvikling, sammenliknet med trålerdriften i samme konsern, skyldes blant annet forfordeling av industrianleggene, knyttet til internprising i samme konsern. Det forhold at flere industrianlegg er organisert som rene kostnadssteder på virksomhet og produkt, interne leieavtaler osv, "skjuler" inntekspotensialet for de spesifikke anleggene. Det er derfor bare konsernresultatet som gir mening.

Fiskerikonsept.

For opprettholde eierrettighetene til disse trålerne som i utgangspunktet var eid av industribedriftene, med dispensasjon fra Deltakerloven, må det sikres at trålerne og landaktiviteten sees på som et konsept med gjennomgående eierskap. Slik det opprinnelig var. Dette vil bidra til at eventuell interessekonflikten mellom sjø og land må løses innen konsernet. Det må kun tillates at morselskapet i fiskerikonsernet børsnøteres, men at hovedaksjonæren skal ha > 70% eierskap. Tatt Aker Seafoods som eksempel, må enten selskapet eie og drive alle fartøyene og landanleggene i ett selskap, eller at Aker Seafoods AS må eie 100% av Norway Seafoods AS eller visa versa. Det må følgelig ikke tillates at Trål – og industriselskapet børsnøteres hver i sær, eller på annen måte direkte eller indirekte har forskjellig eierskap.

Oppsummering:

Fiskerikonseptet må gjeninnføres med rettlinjet eierskap industri –og trålselskap, en forutsetning for å etablere en helhetlig konsernfilosofi- Vertikalt integrert og markedsmessig profilert "Fra bunn til munn".

Aktivitetsplikt:

Aktivitetsplikt på hvert av industrianleggene som er, eller var del et trål/produksjonskonsern, bør kunne baseres på normtall fra de siste 15 årene. Dette som en retningslinje for å kunne gi aktivitetsplikten et synlig innhold.

Oppsummering:

Synliggjøre/kvantifisere aktivitetsplikten for industrianleggene med leveringsforpliktelse/aktivitetsplikt.

Råstoffsikring.

Hensikten med at industrien skulle kunne eie trålerne med leveringsplikt var, og må fortsatt være, å sikre jevnest mulig råstofftilgang over året, ikke på bekostning av kystflåten, men som det alltid tidligere har vært, et tillegg.

Råstoffet fra trålerne er ment å sikre kontinuitet i produksjonen, og ikke minst sikre jevn leveranse av produkter til markedet. Et meget viktig konkurransefortrinn.

Hvis fangst fra kystflåten, eller fra andre leveranser for eksempel tredjeland, ikke dekker opp råstoffbehovet for industrianleggene, skal trålflåten være forpliktet til å levere og anleggene til å produsere råstoffet, inntil eventuelt alternativt råstoff er tilgjengelig i tilstrekkelig grad.

Det bør vurderes om fiskerikonsernet skal fratras retten til å permittere arbeidstakere på industrianleggene, så lenge trålerne er i fiske og har tilstrekkelig fangst om bord. Uavhengig av om fangsten leveres som ferskt råstoff eller rundfrosset ombord. Som en konsekvens av ovenstående bør fiskeri-konsernet være pålagt å holde ombordfrosset råstoff tilgjengelig for industrianleggene til 4 ukers produksjon, så lenge ombordfrosset produksjon er del av trål-konseptet. I praksis vil det for Aker Seafoods del utgjør ca 4 tråler-leveranser. Ordningen vil ikke nødvendigvis binde opp ekstra kapital for konsernet, da "lagret" kan være del av beholdningen som fartøyene har mens de er i fiske. Dirigering av flåten, internprising av råstoff, råstoffkvaliteter etc. blir et konsernansvar.

Desto bedre konsernet er til å gjøre seg konkurransedyktig om kjøp av råstoff fra kystflåten og eventuelt tredjeland, desto større andel av egen fangst kan de omsette i det frie markedet. Det vil ikke være behov for å avsette %- andeler av trålfangstene til leverings- og produksjonsplikt, siden aktivitetsplikten ligger i bunn, og at permitteringer på land ikke kan skje så lenge fartøyene er i fiske, forutsatt at 100% av kvantumet er tilstrekkelig til å opprettholde produksjonen på land.

En viss grad av permitteringer på landsiden som på sjøen på påregnes, men det skal ikke lønne seg å sub-optimalisere mellom sjø og land på bekostning av bearbeiding på land.

For å gi rederiene i industri/rederikonsernet optimale driftsbetingelser, bør det vurderes å utvide ordningen med strukturering av kvotene på færre fartøyer.

For å stimulere til leveranse av fersk råstoff, bør kvotefaktoren for fersk leveranse fra trålerne settes til f.eks. 80% av ombordfrosset råstoff. Det må gjelde torsk, hyse, sei og uer.

Det bør vurderes å innføre en generell regel for differensiert kvotenøkkel mellom fersk og ombordfrosset råstoff, for alle fartøygrupper.

Det bør for hele flåten, kystfartøy > 11m og trålerne, avsettes 30% av års-kvoten av torsk til fangst fra september og ut året.

Oppsummering:

Selvregulerende tiltak vil alltid fungere best, som en konsekvens av at økonomisk motivasjon er sammenfallende med overordnet intensjon. Kjøp av råstoff fra kystflåten, dirigering av egen trålfåte, internprising av råstoff og råstoffkvalitet blir et konsernansvar.

Stimulering for økt leveranse av ferskt råstoff fra trålerne kan gjøres ved å innføre differensiert kvotefaktor mellom ferskt – og ombordfrosset råstoff.

Landstrukturen opprettholdes ved at aktivitetsplikt på hvert enkelt anlegg avstemmes mot historiske tall og kvote-andel opprinnelig tilknyttet anlegget.

Strukturering av trålfåten burde kunne fortsette, som et tiltak for å bedre konkurransekraften for industri/trålkonsern.

Stamsund 1.2.2013